

Swin'wana swo hlawuleka

Mutsari i Jacqui Lange | Mukombisi i Julie Smith-Belton

“Qoo-qoo-qoo, nghanani, swimatsatsa swa mina!”

Vusiku byin'wana na byin'wana, kokwani wa Jasmien a vitana tihuku ta yena ehokweni, ku ti pfalela ku ti sirhelela eka swiharhi leswi nga ni ndlala.

Naswona mixo wun'wana na wun'wana, Jasmien a pfulela tihuku nakambe na ku hlengeleta mandza lawa ti nga ma tshikela. A ku xiphemu lexi a xi rhandza esikwini.

Tihuku ta kokwani a ti hambanile hi swivumbeko na hi vukulu, kambe Jasmien a rhandza yin'we eka hinkwato. Lady a ku mbhaha wa ku va na mbala. A ri na xijuju xo khonyana na xipesu xa tinsiva to hungela. Loko Jasmien a nyika tihuku mahlahla, a tiyisisa leswaku Lady hi yena wo rhang.

“Lady, u hlawulekile eka mina,”
ku thembendhela Jasmien.

“A wu fanelanga u va na swirhandzwa,” ku tshinya
Kokwani. “Huku yin’wana na yin’wana yi hlawulekile
hi mukhuva wa yona.”

Kambe Jasmien a tsandzeka ku tikhoma.
a rhandza Lady swinene.

Siku rin’wana, Lady a nyamalala.

Jasmien u lavalavile hinkwako, kambe Lady a fambile.

“Kumbexana koti ri n’wi dyile,” ku vula Eddie.

“Kumbe hi nkala?”

Jasmien a nga lavi ku anakanya hi swona.

Mavhiki manharhu ya hundzile Lady a nga vonakangi.
Ku fikela loko Jasmien a ya pfulela tihuku ku ri
tihuma. U twile pfumawulo wa vuciyociyo.

A ku ri Lady, a ri na swikukwani swa tsevu swa tinsiva
to olova swi n'wi landzelela!

“Qoo-qoo-qoo,” Kokwani a vula. “Lady wo tlhariha,
u yile ku ya tumbela leswaku u tlhotlhorha mandza!”

Sweswi Jasmien a ri na **swo tala** swo hlawuleka.

Swin'wana swo hlawuleka

Mutsari i Jacqui Lange • Mukombisi i Julie Smith-Belton

Mianakanyo yo bula hayona

Wansati a hlawulekile eka Jasmien. I yini kumbe i mani a nga hlawuleka eka wena? Xana u hlawuleke njhani? Xana nkarhi wun'wana u twa u hlawulekile kasi nkarhi wun'wana u twa u nga hlawulekangi? Ha yini?

Xifaniso

Langutisa swinene eka xifaniso eka mapheji yambirhi yo sungula ya ntsheketo. Iswingani eka leswi u nga swi kumaka:

★ tihuku	★ swirhundzu	★ mavanti
★ mandza	★ mafasitere	★ tichimele

Ku Hlaya

Secha marito! Kuma marito lawa eka ntsheketo kutani u kumisisa leswi ya vulaka swona: ntlharhi, gombonyoka, mavoya, ndlala, leha, mihlovohlovo.

Ku Tsala

Dirowa xifaniso xa Huku na tsevu wa swikukwana swa yona. Thya vito xikukwanaxin'wana na xin'wana. Tsala vito eka xifaniso xa xikun'wana xin'wana na xin'wana kumbe u kombela un'wana a ku tsalela.

Ntirho wa vutshila

Dirowa xivumbeko xa tandza eka khadibodo yin'wana yo basa kumbe phepha, kutani u ri tsema. (Kombela munhu lonkulu kuva a ku pfuna loko swi boha.) Khavisa tandza ra wena hi ku dirowa tiphatheni to hambana eka yona kumbe u yi penda.

Encenyeta

I tindlela tingani u nga vulaka mpfumawulo eka ntsheketo, qoo-qoo-qoo, wa vuciyociyo? Xana u nga wu vula ku fana na huku leyikulu na ku fana na xikukwana? Hlaya ntsheketo wu twala u vula marito lawa hi tindlela leti fambelanaka na leswi humelelaka eka ntsheketo. Kumbe, kombela un'wana kuva a ku hlayela ntsheketo, kutani u joyina loko va vula marito lawa.